

**VERHAEGHE, Oscar**, priester (Egem 1 juni 1883 - Eernegem 6 juli 1957).

Humaniorastudie in Tielt (1896-1902) als leerling van o.a. Cyriel Verschaeve; na zijn priesterwijding eerst leraar aan het college te Menen (16 september 1908), nadien in de retorica aan het Klein Seminarie van Roeselare (12 april 1909). Kapelaan in Roeselare op 24 augustus 1924, nadien pastoor te Bulskamp op 10 april 1934 en te Eernegem op 30 mei 1945; emeritus op 4 juli 1953.

Verhaeghe, die met zijn oudleraar Verschaeve uitvoerig over diens Zeesymphonieën correspondeerde, poogde als leraar te Roeselare deze gedichtencyclus als grondslag van een Vlaams-nationale poëtica voor te stellen. Terzelfder tijd zette hij het werk van Robrecht de Smet verder, door samen met Edmond Verhamme (Poperinge) het Nederlandse taalgevoel en de beschaafde uitspraak bij de Westvlaamse scholieren in te scherpen. Zijn leraarschap in Roeselare viel grotendeels samen met het superioraat van de Vlaamsgezinde Leo Deleu (1912-'24). Tot zijn bekendste Vlaamsgezinde oudleerlingen behoren o.a. Maurits Geerardyn,

Jozef Brys, Karel van Tyghem. Met Edmond Verhamme behoorde hij ook tot de kleine groep Westvlamingen op het eerste, nationaal congres van het katholiek middelbaar onderwijs te Bonne-Espérance, september 1911. Met Isidoor Bauwens en Jacob Muyltermans zat hij in het uitvoerend comité. Na de Eerste Wereldoorlog werd hij, weer met Edmond Verhamme, de toonaangevende flamingant in de meestal Franstalige bovenstructuur van het Verbond van Katholiek Middelbaar Onderwijs (van april 1922 af).

Inmiddels was Verhaeghe direct betrokken bij het Vlaams-culturele leven van de stad Roeselare, o.m. als bestuurslid van de Davidsfondsafdeling (1913) en als stichter van de Sint-Lutgardiskring voor meisjes. Terzelfder tijd fungeerde hij achter de schermen als hoofdredacteur van *De Vlaamsche Vlagge*, van april 1919 tot juni '21 binnen een groepje dat zich als de voortzetting van de Swighende Eede beschouwde, met Hendrik Persyn, Cyriel Verschaeve, Leo Dumoulin, Juul Faes en Joris Lannoo. Doordat Verhaeghe van 1920 af ook openlijk Onze Jeugd steunde, werd de druk van de kerkelijke overheid op hem steeds groter. In juni 1921 liet hij de *Vlagge* over aan Karel vander Espt en op 24 augustus 1924 werd hij kapelaan, hoewel velen in hem de kandidaat-opvolger voor het superioraat zagen. Zijn benoeming tot pastoor in de Westhoek (1934) werd als een verwijdering gevoeld. Dat belette hem niet op het Katholiek Congres van Mechelen (10-13 september 1936) een referaat te houden onder de titel: *De gewenschte verhouding van priester tot leek in den opbouw van onze cultuur*, waarin een kritische ondertoon klonk t.a.v. een clerus die theologische en andere richtlijnen, voornamelijk op Vlaams gebied, te slaafs en vertekend aan de leken doorgaf. Verhaeghe hield in 1937 te Leuven ook de tafelrede op het eredoctoraat van Cyriel Verschaeve en werkte mee aan een kleine brochure gewijd aan drie Westvlaamse Davidsfondsfiguren: Hendrik Persyn, Achiël Denys en Jerome Noterdaeme. Na 1945 bemoeide hij zich in Eernegem nog intens met de Davidsfondsafdeling aldaar.

LITERATUUR: D. Vansina, *Vershaeve getuigt* (1955); - E. Reynaert, *De letterkunde in Roeselare* (1956); - R. Vandebussche, *Pastoor Oscar Verhaeghe*, in *Halletorentje*, jg. 4, nr. 2 (juli 1957, p. 58-63); - *Oscar Verhaeghe-hulde* (1967); - A. Deweerdt, *100 jaar Davidsfonds Roeselare* (1975).

ROMAIN VANLANDSCHOOT

VERHAEREN **Emile**, Frans-Belgisch dichter